

DANICA.

CERKVEN ČASOPIS ZA SLOVENSKE POKRAJINE.

Rad bi, Marija, Te ljubil.

Kako bi rad ljubil
Te, Mati, srčno!
Kako Ti rad služil
bi zmiraj zvesto!

A pribežališče
Ti grešnikov si,
rešiti uboge
srce Ti želi.

Zaio, o Marija,
tu grešnika glej,
ki zvesto Te hoče
ljubiti odslej!

Pa grehi me mnogi
od Tebe pode,
ker ž njimi razžalil
sem Tvoje srce.

In nikdar še čulo
ni ktero uho,
nevslšan da prišel
od Tebe bi kdo.

Pri Jezusu prosi,
naj milost mi da,
da nikdar, oh nikdar
še žalil bi ga!

o. Mirko Mirič.

Sveti Peter Forerij (Fourier) in škof rezenški Mihael Wittmann, vstanovnika kongregacije ubogih šolskih sester „de Notre Dame“.

1. Sveti Peter Forerij.

V naši vladikovini sta dva samostana redovnic, imenovanih uboge šolske sestre „de Notre Dame“ (naše ljube gospe) redovnic, katerim je namen vzgajati in poučevati deklice. S temi vrsticami hočem nekoliko seznaniti spoštovane čitatelje s kongregacijo, katera tako uspešno deluje na tem polju, v blagor ženski mladini. Kedo je bil ustanovnik vrli kongregaciji? Kedaj je neki bila vstanovljena?

Na Francoskem, v mestecu Mirecourtu (Mirkur) sta živela krog leta 1565 pobožna

zakonska Dominik Fourier (Furie) in njegova soproga Ana. Dominik Fourier je bil trgovec v Mirecourt-u. Imela sta 5 otrok; med njimi je bil najstarejši Peter, rojen 30. novembra 1565. Sklenili so stariši malega Petra lepo, bogoljubno vzgojiti, in, ako je Božja volja, posvetiti duhovskemu stanu.

Ko je Peter nekoliko odrasel, pokazal je kmalu, kako lep sad obeta seme, katero mu je v srce vsejala njegova pobožna mati. Bil je deček lepe postave, tih, ljubezniv, v šoli marljiv, v cerkvi najvzgednejega vedenja. Največe veselje mu je bilo streči mašnikom pri sv. daritvi. Na prvo sveto obhajilo se je vestno pripravljal, in z največjo pobožnostjo je prejel kruh življenja. Od tega dne je rasel na letih, na modrosti, na pobožnosti tako, da so vsi, kateri so ga poznali, blagrovali stariše, ki so imeli tako blagega, dobrega sina.

Ko je dovršil 13. leto, poslali so ga stariši v zavod Ponta-Mousson, kjer so očetje jezuviti vodili takratne srednje šole in vseučilišče. Bilo je to leta 1578.

Učil se je tu marljivo, zraven pa Bogu zvesto služil. Vsak dan je pri več sv. mašah stregel, molil rožni venec, obiskoval Jezusa pričujočega v sv. tabernaklju. Pri vsem svojem delu se je držal strogega reda. Mislil je vedno na Boga, na izveličanje svoje duše; rajši bi bil umrl, kakor Boga s smrtnim grehom razžalil. Njegovo geslo je bilo: „Moli in uči se!“

Leta 1581 mu je umrla dobra in skrbna mati. Mladi Peter Fourier je hitel v Mirecourt, kjer je solznih oči goreče molil na grobu iskreno ljubljene matere. Peter je bil v Ponta-Moussonu, kjer je bilo nad 800 dijakov, vedno odličnjak. Prištevali so ga najboljšim mladeničem, a kedor ga je opazoval, spoznal je kmalu, da učilišče ni imelo bolj pobožnega, bolj marljivega dijaka.

Leta 1585. je dovršil svoje učenje. Spoštovan in ljubljen od vseh, venčan z akademiškim lovor-vencem, se je vrnil dovršivši šolanje na svoj dom. Bilo je 20 let lepemu vitkemu mladeniču, visokega čela, prijaznega lica. Svet mu je bil odprt. Kam naj se sedaj obrne, na katero pot pač stopi?

Želeli so mu stariši, da postane duhovnik, a on je več storil, kakor so pričakovali. Sklenil je posvetiti se popolnoma Bogu, ter svetu za vselej dati slovo. Postati je hotel redovnik, stopiti v red Avguštincev, zvanih redovnih kanonikov. Znanci in prijatelji Petrovi se niso temu čudili, da je pobožni Peter sklenil postati redovnik, pač so bili pa vsi vznemirjeni, da si je izbral prav to redovno družbo, katera takrat ni posebno slovela in o kateri se je govorilo, da je prenovljenja, „reform“ zelo potrebna.

Opatija Chaumoussey, ustanovljena leta 1094., je stala v samotni dolini, med Mirecourtom in Epinalom. Bilo je leta 1585., ko je potrkal Peter na vrata tega samostana ter prosil vsprejema. Z veseljem so ga sprejeli ter oblekli v črno obleko menihov — Avguštincev. Dasiravno je vedno pobožno in sveto živel, sklenil je vendar, da hoče

sedaj začeti popolnoma novo, Bogu posvečeno življenje.

V novicijatu je bral, premišljeval in se učil edino le redovniških pravil reda sv. Avgušтина. Seveda ni bilo življenje v novicijatu posebno prijetno. Imel je mnogo prilike poniževati in zatajevati se; a vse je na lahko in z veseljem prenašal. Težko mu je pa bilo in zelo ga je bolelo, ko je opazil, da v samostanu ni pravega vodstva, in da mladi bodoči redovniki nimajo sposobnih učiteljev, kateri jih bi pripravljali in vzgajali svetemu poklicu, pravemu samostanskemu življenju. On je to nadomestil z branjem, premišljevanjem in z gorečo molitvijo.

Preden je minulo leto novicijata, dogodila se je v samostanu našemu Petru ugodna izpremema. Opat oče Gerhard je l. 1586 umrl, in na njegovo mesto je bil izbran naslednik oče Frančišek, Petrov rojak, učen in pobožen redovnik. V pričo tega svojega prijatelja in dobrotnika je kmalu za tem Peter slovesno obljubil uboštvo, devišstvo in pokorščino.

Tonzuro in štiri nižje redove je prejel najbrže v samostanu l. 1587. V mašnika je bil pa posvečen v cerkvi sv. Simeona v Treviru, ker takrat ni bilo v Toulu škofa. Redil ga je mašnika 25. februarja 1589 naslovni škof Azotski, Peter Binsfeld, pomožni škof volilnega kneza Schönenberga.

Kakor je bila takrat sploh navada, pripravljaj se je naš mladomašnik dolgo na svojo prvo sveto daritev, katero je šele po štirih mescih na dan sv. Ivana Krstnika z veliko, nepopisno gorečnostjo Bogu daroval, in sicer v opatijski cerkvi v Chaumousseyu. Kakor vsako leto, bilo je tudi takrat sila mnogo ljudstva tamkaj zbranega. Bilo je te redke sreče deležno, da je bilo pri sv. novi maši, katero je opravil svetnik.

Pri „konfiteoru“ ali očitni izpovedi so mu porosile lica solze; saj se je imel velikega grešnika in nevrednega opravljati svete skrivnosti. Pri posvečenju in povzdigovanju presvetlega telesa in presvete krvi so mu žarela lica, srce mu je vtripalo gorečnosti, hvaležnosti, ljubezni do pričujočega Izveličarja, katerega je prvokrat daroval nebeškemu

Očetu. Kaj še le, ko si je prvokrat sam podelil kruh življenja, in iz čaše, v kateri je vsa moč in sladkost, pil presveto kri, katera je na Golgoti tekla v odrešenje sveta! Kedo popiše radost in srečo, kedo sladke občutke, ki so mu srce navdajali, ko je svetnik z nepopisno, gorečo pobožnostjo daroval svojo sv. novo mašo!

Dve leti je bil Peter že duhovnik. Njegov opat je dobro vedel, kak dragocen biser ima v samostanu; a nadejal se je tudi, da povzdigne Peter staro slavo in staro ime opatiji. Hotel je torej, da Peter dovrši in izpopolni svoje bogoslovne nauke na slavni univerzi v Ponta Moussonu. Poslal ga je tje. Tukaj je zopet Peter, mašnik, vse učence nadkrilil v ponižnosti, v bogoljubju in v marljivosti, kakor je bil nekdanji mladi dijak najizvrstnejši med svojimi tovariši. Učil se je bogoslovja po knjigah sv. Tome Akvinčana, katerega je znal skoraj na pamet, tako, da je nekdanji oče Štefan Voirin trdil, da ako se bi knjige sv. Tome izgubile, sestavil bi jih Peter Fourier lahko zopet iz svojega spominja. Ko je Peter dovršil svoje učenje in postal doktor bogoslovja, povrnil se je v svoj samostan v Chaumoussey. V tistem času je bilo ljudstvo zelo izprijeno. Širila se je kriva vera; ljudje so bili vdani vsem pregreham in napakam; malo so obiskovali božjo službo, sila poredkoma so prejeli sv. zakramente. Dobrih, vnetih dušnih pastirjev je bilo jako malo. Ni torej čuda, da se je škof Meški (Metz), ki je dobro poznal našega svetnika, pozval do opata ter ga prosil, naj mu prepusti Petra, da mu da kako župnijo v oskrbovanje. Tudi ljudstvo je prosilo, naj jim bo Peter dušni pastir. Izprva se je opat branil vstreči tej želji. Pozneje je kardinal-škof Meški, Karol Lotarinški ponovil prošnjo, in opat se ni mogel dalje ustavljati ter je privolil, da Peter Fourier sprejme oskrbnitvo kake župnije. Škof mu je ponudil dve župniji, sv. Martina v Ponta Moussonu in župnijo Nomeney. Izgubila je pa prav takrat župnija Mattain courtska svojega pastirja, in veljavni možje-župljani so prosili, naj se jim pošlje Fourier kot novi župnik. V prvih dveh duhovnijah je imel župnik prav dobre dohodke, jako slabe

pa v Mattaincourt, tako da je zadnji župnik zapustil dolgove. Peter se ni prav nič nato oziral, izbral si je Mattaincourt; opat je privolil in škof ga je poslal župnika v Mattaincourt.

V Mattaincourt so bili ljudje premožni kmetje, vinogradniki in trgovci. Za vero, za svoje verske dolžnosti se niso mnogo brigali. Ob nedeljah so delali in popivali; krčme so bile polne, cerkev večidel prazna. Ljudstvo je šaljivo imenovalo Mattaincourt — Malo Genevo, ki je bilo rojstno mesto zloglasnega krivoverca Kalvina in sedež verske nemarnosti.

Tako je bilo polje, katero je prejel v obdelovanje Peter Fourier. V praznik p. sv. Trojice je bil slovesno vmeščen. Procesijo sv. Rešnjega telesa je jako svečano in krasno izvršil. Obakrat je bilo sila veliko ljudi zbranih, ki so prišli bolj iz radovednosti, nego iz pobožnosti. Videti in slišati so hoteli svojega novega, slovečega župnika. Po procesiji, katera se ni še nikdar tukaj tako krasno vršila, je stopil Peter prvič na leco in v dolgem, ginljivem govoru ljudstvu povedal, po kaj je prišel in kaj mu hoče biti. Že po tem prvem govoru si je pridobil srca večine svojih župljanov. To je bil začetek Petrovega delovanja v Mattaincourt.

Predvsem je Fourier popravil in ozaljšal hišo Božjo ter se trudil, da se je v nji Božja služba obhajala točno in veličastno. Pri oltarju, v izpovednici in na leci je bil goreč in nevtruden za Božjo čast in za izveličanje duš, katere so mu bile izročene. Tudi po hišah je ljudi obiskaval, poučeval, prosil in vabil k Božji službi. Skrbel je za siromake ter jih vsestransko podpiral pošiljajoč jim hrane iz svoje hiše in denarja v vsaki potrebi. Bolnike in umirajoče je obiskoval, tolažil jih ljubeznjivo in pripravljaj na pot v srečno večnost. Sam pa je živel skromno in siromašno, postil se, zatajeval se neprestano. Jedel je le sočivje in postne jedi, vina ni pil nikoli. Njegova soba je imela le najpotrebnejšo opravo; postelja je bila sicer v nji, a rabil je ni nikoli, pri zidu je stala široka klop in na nji je vtrujen dela in skrbi

počival 4 ali 5 ur, da je mogel v ranem jutru začeti zopet svoje blagonsno delovanje.

Zanimivo je posebno to, da je naš svetnik, ves vnet tudi za časno blaginjo svojih župljanov, vstanovil pred več ko 300 leti, prvo občinsko hranilnico, nekako podporno društvo za trgovce, obrtnike in kmetovalce. Iz prostovoljnih doneskov premožnih župljanov, iz prispevkov udov in iz tega, kar je sam daroval, se je osnovala neka pomožna blagajnica, iz katere so se podpirali s posojili in z darovi ubožani trgovci in obrtniki. Naš svetnik je torej začetnik in sedaj pri Bogu zavetnik neštivilnim sedanjim podpornim društvom.

Lahko se verjame, da si je dobri in blagi župnik pridobil s takim delovanjem srca vseh župljanov, da je bila v kratkem času župnija vsa prerojena, cvetoča in vzgled vsem sosednim duhovnijam. Mnogo in mnogo se bi dalo o tem pisati, pa moj namen ni bil, podati častitim „Daničinim“ bralcem obširnega životopisa svetnikovega. Zatorej naj zadostuje ta kratek opis njegovega delovanja v župniji.

(Dalje prihodnjič.)

I. Bilc.

VII. nedelja po binkoštih.

Varujte se lažnjivih prorokov.
(Mat. 7.)

Veliko dobremu na svetu so bili provzročitelji proroki stare zaveze, kakor so to n. pr. Izaija, Jeremija, Ezechijel in Danijel. Kedo ni čul že in kedo ne spoštuje njihovih imen? Kaki činitelji v zgodbi odrešenja, kaki orjaki ti štirje veliki proroki! In isto tako so z velikim spoštovanjem imenovati svetopisemski mali proroki iz stare zaveze.

Koliko je pa nasprotno slabega prišlo na svet po lažnjivih, krivih prorokih, po krivih učениkih — tega nam ni skoraj izreči mogoče.

Saj ga ni zla, da mu ne bi bil kriv prorok provzročitelj. — Kedo Evo zapelje? Hudobni duh v podobi krivega proroka, ki

trdi: „Nikakor ne bosta umrla!“ — Kedo je bil vzrok smrti izraelskega kralja Ahába? Krivi Baalovi proroki, ki so ga bili silili v vojsko ter mu upanja dajali, da sovražnika zmaga. Toda kaj se zgodi? Sovražnikova puščica Ahabu življenje ugonobi.

A ne le kedaj jih je bilo takih krivih prorokov. Tudi današnje dni jih hodi mnogo po svetu okrog. Zato nas še danes večna Resnica pred njimi svari z besedo: „Varujte se lažnjivih prorokov!“

Dragi! Da se kojkoj ubranimo vsaj nekterih njih, premislimo danes trojico teh lažnjivih prorokov. Prvi je tak napak prorok svet; drugi nam vtegne to biti naše lastno zdravo telo in tretji je hudobni duh.

Premislimo, česa čujemo o teh lažnjivih prorokih in kako se jih ubraniti.

*

Prvi lažnjivi prorok nam je svet.

Dragi! Kako vam pa zna govoriti ta prvi vaš prorok-lažnjivec?

Tako-le ti pravi: Čemu samega sebe strašiš brez povoda? Časovega in svetovega toka ti, revež, itak ne premeniš! Zato uživaj, kar ti je dano uživati. Ob tem svojem uživanju se izveličaš prav tako, kakor se izveličajo drugi.

Tako ti svet zna obljubljevati. A komu še ta krivi prorok — svet; komu ni še prelomil bil besede?

Poglejmo v kralja Davida zgodovino. Ko se David nekedaj bori z Amalečani, najde egipškega moža na polju. Poginjal je ta ubogi Egipčan lakote in žeje. Vpraša ga, kdo da je. Odgovor, da je hlapec Amalečanov, ki so ga pa, ko je bolehati jel, brez vse pomoči popustili na poti. Tujec David mu ukaže donesti jedi in pijače — onega potrebnega, česar Amalečanje niso privoščili niti svojemu človeku.

Enako, kakor o zapuščenem Amalečanu pripoveduje sv. pismo, se godi še danes po svetu povsod. Mesto obetanega veselja deli svet le žalost; mesto časti zasramovanje; mesto telesne podpore te pahne

v lakoto in bedo. Zato so nad vse resnične sv. Avguština besede, ki se glasé: „Svet — izdajalec! vse dobro obljubljaš; a vse slabo daješ!“

Pameten in srečen ta, ki krivemu proroku: svetu noče verjeti. Zato kliče sv. papež Leon: „Srečen ta, ki se čuti bolj tujca na zemlji, nego pa zemlji gospoda.“ — Tudi nejeverski modrijan Cenon je bil prav teh misli. Na barki se vozečemu so mu, ker so se bali potopa, — zmetali bili v morje vse posestvo. A smehljaje se temu činu izgovori Cenon te-le besede: „Hvala ti, osoda, ker si mi pobrala vse, razun tega, kar znam — sedaj sem si vsaj v svesti, da mi ničesar več vzeti nisi v stanu.“

Drugi lažnjivi prorok ti vtegne biti tvoje lastno zdravo telo.

Kaj ti govori ta lažnjivi prorok, tvoje čvrsto telo?

Tako-le ti pravi: Čemu ti vedno biti v skrbeh? Saj si še mlad, zdrav si in močan. Ko se ti bo obličje jelo grbančiti in se bodo beliti jeli lasje: takrat ti je še prav dosti časa, da si poskrbiš za svojo večnost.

A pogledjmo v sv. pismo in v spise cerkvenih učencov in prepričamo se, da si ne moremo misliti krhkeje stvari od človeškega telesa ter človeškega življenja na tej zemlji.

Job primerja človeško zdravje in življenje listu na drevesu — a kaj je nesamostalnega od lista na veji, ki je izpostavljena vetru! — Salomonu je človeško življenje kakor oblak — a kaj je ubežnejega nego je ta ubežni oblak! — David govori o človeškem življenju, da je kakor dim — a kaj je zopet ničnega tako, kakor dim nad našimi strehami! — Sv. Ivan Zlatousti piše o človeškem zdravju in življenju kakor o tekalcu — a kaj je nestanovitnejega od človeka, ki je sedaj tu; a je brzo bil utekel na drug kraj! Sv. Gregorij Nacijanski pravi, da je človeško zdravje in življenje potoku podobno — a kaj pa odide brže nego je ta voda, ki ti gre izpred oči ter se ne vrne nikdar več! Sv. Bazilij govori o človeškem življenju kakor ob igri — a kaj je smešne-

jega med nami, nego je igra, kjer se kaže nekaj, kar je laž samo ob sebi! Sv. Avguštin pa steklu primerja človeško življenje z njega zdravjem — a kaj se lože razbije od stekla!

Dragi! Kako torej, da v svetih spisih dobivamo take podobe o človeškem telesu in njega zdravju? Zato, ker je zdravje tvoje telesa, ki bi se komu vtegnilo zdeti nekaj tako trdnega, v resnici najnestanovitnejša ter najnezanesljivejša stvar na zemlji.

Prav je zato odgovoril mladenič, ki ga je oče hotel iz samostana odvesti v rodno hišo domu. „Oče,“ je rekel, „to naredite, da se v človeškem življenju tudi celo v mladih letih umiralo ne bo, potem pa grem z vami to pričo.“

Tretji lažnjivi prorok je pa hudobni duh. Kaj ta vsakemu nas hoče vsiljevati?

Hudobni duh se nam trudi z dokazi, ki gredo na to, da je vse prav narobe, kakor je res.

Trdi ti, da je pot v nebesa prostorna; da jih je mnogo živelo v lahkomišljenosti in v grehih (kakor n. pr. Magdalena in drugi); a so se vsi izpreobrnil.

A zakaj nam dohaja s takimi dokazi hudobni duh? Le zato, da nas zmoti. — Tudi ropar se ponuja popotniku za vodnika skozi gozd zatrjujoč, da mu bo ob njegovi roki vse varno. A ko sta došla sred gozda, napade ga in mu vzame, kar ima.

Božji sin pa nam, hudobnemu duhu nasproti, kaže na ozko pot — ne na široko — ki vodi v nebo.

Komu bo verjeti — sovražniku človeškega rodu od začetka ali pa človeškega rodu Odrešeniku? — Kaj nam bo storiti, da se obvarujemo krivih prorokov na poti našega življenja?

* * *

Nobena voda ni môtna tako, da bi se ne izčistila časih; nebo nikdar tako prepreženo z oblaki, da bi jasno ne hotelo postati.

Prav tako tudi nobeden nas na potu življenja svojega Izveličarja tako popolnoma

pozabiti ne more in ne sme, da bi mu na misel ne prišlo časih: Kako in kaj je z menoj, kaj bode z menoj in česa mi je pričakovati? Čemu je pač za-me izkrvavel do zadnje kaplje Izveličar na križu?

Zato se, dragi, vsi mi od prvega do zadnjega varujemo v vsem svojem kretanju krivih prorokov, da nikdo nas ne bode zapeljan. Ob tem svojem trudu pa le zanesljivo upajmo božje pomoči — saj nikogar, upajočega, ni še zapustila ta pomoč in tudi nas ne zapusti. Amen.

Sovraženi duhovnik — najplemeniteji nesovražnik.

Katehet, ki je bil v službi v Lundenburgu na Moravskem, srečaval je često človeka, ki je očitno gnjev kazal do njega. Katehet ni vedel temu vzroka. Nekega dne pravi katehet župniku: „Častivredni, kadarkoli boste šli s kapelanom od doma, prosim sporočite mi to po cerkovniku; v prostih urah obiskujem prav rad bolnike.“ Nekoč pride cerkovnik k njemu ob 1. uri popoldne, naznanjajoč, da sta domača gospoda na vizitaciji, pa da je neki bolnik za prevideti. Duhovnik ni vprašal, kam gremo. Gre in pride prav do tistega moža, ki je vsekdar kazal gnjev do njega. Nekoliko zastrmi začetkoma bolnik; a postane pa vidno ginjen, izpove se jokaje, in za pol ure potem umrje. Božja previdnost je pač tako ukrenila, da mu je prav tisti duhovnik, kterege ta človek ni mogel videti v življenju, postal na smrtni postelji največi dobrotnik ter mu odprl vrata v srečno večnost. — Morda se kaj podobnega pogosto godi.

Župnik A. Kummer.

Ivan Anton Knecht, cesarski tajnik.

(Dalje.)

Voznik ga debelo gleda, čudi se, kako da ga ta mladi človek v domačem dialektu nagovarja in mu pravi: „Hvala na vprašanju — povoljno bil sem v tisti hiši pred 14 dnevi, ko sem kupoval gnati. Družina je bila zdrava, lani pa se jim je pripetilo nekaj žalega; najstarejšega sina Ivana je naenkrat zmanjkalo in ni ga več nazaj.

— Nekteri domnevajo, da se je končal, drugi pravijo, da jo je potegnil na Francosko v vojsko. To dela starišem veliko bol in oče pravi često: „Jaz sem temu kriv.“

„Potem lepo pozdravite njega in mater ter povejte, da ste vbelega Ivana prav čvrstega in v dobri službi našli v Frankobrodu. Ne bode sicer duhovnik, pa biti hoče poštenjak. Pozdravite tudi tamošnjega župnika in mu povejte, da mi prija njega latinščina, in da znam tudi že francozki.“ „Natanko sporočim“, odgovori presenečeni voznik. Ko pride domu, gre v Braunshausen naravnost do Knechtovih ter jim pove vse, kar mu je Ivan naročil. Mati se vzradosti in očetu pade od srca velika teža. Ni sicer sinu odpisal, a voznik mu mora obljubiti, da se oglasi zopet pri njem, ko pride v novo v Frankobrod.

O veliki noči pride voznik do Ivanovih starišev. Mati mu izroči za sina zavoj srajec in nogavic, par klobas in tisoče pozdravil z opombo očetovo, da je sinu odpustil. Mati pa še dostavlja, da Ivana Antona še vedno ljubi, naj ima le Boga pred očmi, in če že sam ne postane mašnik, naj prisostvuje vsaj sv. maši vsako nedeljo in zapovedani praznik. — Ko je naš voznik z blagom došel v Frankobrod in se naprej veselil sestanka s svojim rojakom, osupnil je, ko na dvorišču zagleda vse poprejšnje ljudi, le Ivana ne. Začuden vpraša: „Ali ni več tu Ivana pisarja?“ Odgovorili so mu: „Vi želite vodjo naše pisarne, stopite tu noter v njega sobano.“ — Plašen stopi vanjo ter čaka. Kmalu nato pride notri prijazen mlad gospod, jako fino oblečen, z ljubkim pozdravom: „Dobro došel, dobro došel, dragi rojak! Ste li še živi in kako se imajo Knechtovi na domu?“ Osrčen po teh besedah opravi voznik sporočilo. Vodiju pisarne Ivanu pa solzi ob tem oko otročjega ginenja. Za to in ono reč povprašuje, naroči pozdravljenja materi in očetu ter veli doma povedati, kako si je z božjo pomočjo pridobil naklonjenost in popolno zadovoljnost svojega gospodarja, spopolnil si vednosti ter se vspel do vodje pisarne. Stariši pa naj bodo radi njega le brez skrbi, on ni na Boga pozabil in tudi Bog njega ne zapusti.

Ko se je voznik vrnil ter oglasil v hiši pri Knechtovih in sporočil tako vesele novice o Ivanu, obvladalo je veliko veselje v tej družini. Jokaje je rekla mati: „Morda bode naš izgubljeni sin še enkrat velik gospod.“

Neki večer je sedela v odlični gostlini v Frankobrodu različna družba, plemenitaši in meščanje. Tožili so, kako nezanesljivi so posli, pisarji trgovski služabniki. Plemenitaš je jadikal o svojem sebičnem oskrbniku ali o izneverjenju svojega sluga, trgovec se je znašal nad svojimi služabniki. Temu je pobegnil knjigovodja s toliko in toliko tisočaki, drugemu je zmanjkalo toliko vrednostnih papirjev. Zopet ta se je zgražal radi zanikarnosti in lahkomiselnosti drugih podložnih. Le eden gostov se ni vdeležil tega jedikovanja, nego smehljaje in mirno je pil iz čaše. Bil je to naš znani speditur. „Ali ne pritrdite našim tožbam,“ veli mu nekdo, „vsaj imate vender le obrt, pri kateri je treba zanesljivih ljudi.“ — Nato speditur nagne malo kupico, izpije, in govori pomenljivo se smehljaje: „Meni ni radi česa se tožiti. Gospoda, vi izbirate vedno olikane, izvežbane in prebisane ljudi v službo in mislite, koliko ste pridobili. Taki so prebrisani le zase. Jaz pa sem pobral na mostu vestfalskega mladeniča ter sem si ga vdelal po svojem kopitu in naredil iz njega vodjo pisarne, da ga morda ni boljšega in spretnjšega v Frankobrodu. Tega vselej zastavim lahko mesto sebe in mu lahko izročim svoje imetje.

„Da, da! to je zvest, izvrsten človek ta Vestfalec“, zakliče gospod, ki sedi daleč proč.

„Torej zopet vaša zavzema za Vestfalec, gospod grof,“ jih seže več vmes. Mi smo vajeni slišati iz vaših ust hvalospeve Vestfalcem na škodo Frankom in Švabom. In kar je rekel speditur, je voda na vaš mlin.“

„Pustimo to, gospoda! ako koga hvalim, ne storim tega brez vzroka“, zavrne grof Bergh, cesarski rezident ali namestnik v državnem mestu, pomakne svoj stol bliže do spediturja ter nadaljuje: „Vi ste omenili, da ste mladeniča na cesti pobrali ter našli na njem najzaneslivejšega in najspretnjšega knjigovodijo. Vzbudili ste mojo radovednost — povejte mi podrobnosti o njem.“ In speditur mu razloži ne prav glasno znano prigodbo o Ivanu Antonu Knecht ter hvalno omenja njegove spretnosti ter duševne nadarjenosti: kako hitro vse razumeva ter se privadi raznim opravilom, kako si prizadeva vsestransko se izobraziti ter porablja vsako prosto uro, kadar drugi mladeniči hitevajo na zabave. To opisuje, kako krepak mu je značaj, nepokvarjeno vedenje in ljubeznjivo nastopanje ter konča doslovno:

„Iz mojega ljubega Ivana bi se bil naredil „tajni svetnik““.

„Naredimo iz njega „tajnega svetnika“, vzklikne grof Bergh, ki se je kar zavzel ob poročilu o mladem Knechtu. „Prepustite meni tega človeka! Dva tajnika sem moral povrsti odsloviti v 6 tednih, ker nista bila niti za rabo v pisarni, nevešča in nespretna in ker se nanju niti glede značaja ni bilo zanesti. Lahko umevate, da uradnik na cesarskem namestništvu se mora odlikovati po spretnosti in značajnosti.“

„Gospod namestnik“, odgovori speditur boječ se izgube svojega pisarniškega vodije, „zvest bi bil Knecht tudi ob Vas, pomislite pa vender, dasi je moj Knecht spreten v mojem obrtu, a za rabo v diplomatski stroki in državnih opravilih ni — o tem moj Vestfalec nima pojma“.

Grof Bergh pravi: „Saj tudi v vaši stroki in dvojnem knjigovodstvu ni znal ničesar. Iz vaših besedi spoznavam, da je samouk. Takorekoč genij, ki je doma povsod, kamor ga denejo. Upam, da bode kojkoj kos tudi novi službi. Prepustite mi torej tega človeka.“

„Ne morem ga pogrešati, enakega njemu ne dobim nikdar več“, odgovori speditur.

„Tedaj le radi svojega prida ga nočete odpustiti iz službe,“ pravi grof.

Speditur pa zavrne: „Ali vam tudi vaša korist ni mar, da namreč za svoj urad pridobite spretnega delalca in zanesljivega moža? Ali si nisva enaka oba?“

„To je že res“, pravi cesarski prezident, „pa meni je tudi mar blagor tega človeka, kteremu hočem odkazati delokrog, zanj primeren. Vi, blagi gospod, ste mu postali prijatelj, naklonite mu še te dobroto, da ne boste ovirali njega višjega poklica.“

Speditur maje z glavo ter popije vino. Nejevoljen je bil sam na-se, da je tako močno naglašal vrline svojega pisarniškega vodije.

Zarano drugEGA jutra pride telesni sluga cesarskega namestnika v komptoir presenečenega Ivana Knechta ter poroča naročilo svojega gospoda, ki želi, naj se naš Ivan proti poludnevu oglasi pri njem v cesarski palači. Ta sluga in Ivan pa sta si bila dobra prijatelja, ker sta ob praznikih časih skupaj prišla v bližnjem Bokenheimu. Zato mu še pristavlja: „To ti povem, moj gospod ti hoče nakloniti dobro srečo. Ko sem mu namreč

rekel, da te poznam, izpraševal me je toliko o tebi. To pa veš, da sem te povzdigoval do neba."

"Čemu to", prosi Ivan, kajti gospod grof se sam vveri, da ta hvala ni bila zaslužna."

"Ti pa mene hvali, kjer in kadar koli hočeš", odvrne smehljaje se sluga ter se poslovi. Knecht precej sporoči to novico svojemu principalu, ki pa neprijetno dirnen odgovori: "Vidim kakošna usoda me čaka! Ljubi moj Knecht! midva ne bodeva več dolgo skupaj orala."

Trepetajočim srcem je stopal mladi komptarist po stopnicah v cesarskem namestništvu. Vrnil se je še le za dolgo časa. Razsebe poroča presenečen svojemu principalu, ki ga je čakal ves nemiren: "Grof Bergh mi nudi po kratki pozkušnji službo tretjega tajnika v cesarski pisarni."

"In kaj ste Vi odgovorili?" vpraša speditour.

Knecht odvrne: "To sem rekel, da boste vi, moj dobrotnik, to odločili."

Vrli mož zavrne: "Vaša izguba je meni najhujši vdarec, a nočem ovirati vaše sreče. Vi ste poklicani za kaj višjega, nego pa le bliževati postojanke spedijskega obrta. Bog z Vami!"

Ni bilo lahko speditourju zapustiti Knechta, a še težje je bilo pa Knechtu ločiti se od svojega dobrotnika. Pač pa je bil Bogu hvaležen, ki je odprl novo pot njegovemu razvoju in stremenu.

Župnik A. Kummer.

(Dalje prihodnjič.)

Zrnje.

Hvaležna ženica. Dne 6. novembra 1899 je stopal duhovnik po Dolgih ulicah v Ljubljani. Ko pride do Bambergove tiskarne, privozi mu

naproti voznik s praznim vozom, v kterega sta bila vprežena dva konja. Prav pred konjema pa koraka počasi stara prihuljena, morda tudi gluha ženica opirajoč se na palico. Voznik pa je sedel na deski na vozu počez ter gledal nazaj, kako maltarice nosijo malto za novo zgradbo. Uprav sta konja dohitela bila staro ženico, in bila je v opasnosti življenja. Duhovnik, videč nevaren položaj, hitro potegne ženico na stran. Žena osupne in ko spozna nevarnost, iz ktere je bila oteta, pravi hvaležno: "Ne le v dušnih, tudi v telesni pogibelji so duhovniki tako veliki naši dobrotniki!" Delalke pa so glasno izražale svojo nevoljo do zanikrnega voznika, ki mu je bilo mar vse drugo, le to ne — kar mu je velevala dolžnost. — Dandanes je pač posebno še na cestah potreben svoj angelj varuh.

Župnik A. Kummer.

Kristijan, ločen od cerkve, se pogubi.

Dokler je ud, noga ali roka združena s telesom, more se, dasi ranjen, ozdraviti: Zdrava kri ga prešinja in mu zdravi rano. Življenja moč, ki ga ima celo telo, mu dodeli in pospeši zdravje. Ako pa je od telesa ločen prst, roka, noga, tu ni več upanja na ozdravljenje. Ločen ud zapade smrti in trohnobi.

Kar je združitev udov s telesom, to je katoliška vera duši. Dokler ima kristijan pravo vero, družijo ga vera s Kristom in njegovo cerkvijo. Milost božja ga obseva in ga navaja k pokori, in pokora ga spravi z Bogom. Ako pa je kdo zavrgel sv. vero, ločil se je od Krista, ločil od duhovnega življenja, ker Krist je življenje. Nihče razun njega mu ne more dodeliti milosti in mu odpustiti greha.

Tako gotovo je, da se od cerkve ločeni kristijan pogubi, kakor je gotovo, da strohni od telesa ločeni ud.

L. P.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli in velja po pošti za vse leto 6 kron, za pol leta 3 krone, za četrt leta 1 krono 50 vin. Zunaj Avstrije velja za vse leto 7 kron; za Ameriko 9 kron. Ako bi bil petek praznik, izide „Danica“ dan poprej.

V Ljubljani se dobivajo posamezne številke po 10 vinarjev v tabakarni: Makso Brusovi, pred škofijo 12.

